

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТЕРМІНОЛОГІЇ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В АНГЛОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

Козлова Вікторія Вікторівна,

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології та лінгводидактики
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
ORCID ID: 0000-0001-6882-2738

Рабош Анастасія Анатоліївна,

студентка факультету іноземної та слов'янської філології
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

У статті досліджуються лексико-семантичні особливості термінології академічної доброчесності в англomовному науковому дискурсі. За результатами дослідницьких розвідок уточнено поняття англomовного наукового дискурсу як вираження змістовної єдності регламентованого за змістом мовлення, репрезентованого англійською мовою та обмеженої соціальними функціями та повноваженнями учасників ситуації в межах наукового стилю; виділено шість тематичних груп термінів на позначення академічної доброчесності в англomовному науковому дискурсі: «принципи навчання», «дотримання академічної доброчесності при роботі з джерелами», «прояви академічної недоброчесності», «порушники академічної доброчесності», «науковці та представники освітніх осередків», «освітній простір». Здійснено аналіз особливостей словотворення та встановлено семантичні характеристики термінології академічної доброчесності в англomовному науковому дискурсі на матеріалі англomовних посібників, довідників, наукових розробок та статей, присвячених академічній доброчесності. Словотвірний аналіз показав, що творення термінів академічної доброчесності в англomовному науковому дискурсі забезпечується морфологічним та синтаксичним способами. Для зазначеної термінології характерними виявилися такі типи морфологічного словотвору: префіксальний, суфіксальний, змішаний, конверсія та компаундування. Установлено, що найпродуктивнішим способом словотвору термінології академічної доброчесності в англomовному науковому дискурсі є суфіксальний, який представлений в межах тематичних груп «принципи навчання», «дотримання академічної доброчесності при роботі з джерелами», «прояви академічної недоброчесності», «порушники академічної доброчесності», «науковці та представники освітніх осередків». Було з'ясовано, що термінології академічної доброчесності в англomовному науковому дискурсі притаманні лексико-семантичні процеси полісемії, синонімії, омонімії, антонімії та паронімії. Найпоширенішим лексико-семантичним процесом, що реалізується в термінології академічної доброчесності, було визначено синонімію.

Ключові слова: академічна доброчесність, англomовний науковий дискурс, термінологія, тематична група, лексико-семантичні особливості, способи словотворення.

Kozlova Viktoriia, Rabosh Anastasiia. Lexical and semantic characteristics of the terminology of academic integrity in the English scientific discourse

The article deals with lexical and semantic features of the terminology of academic integrity in the English scientific discourse. The concept of the English scientific discourse is defined, as an expression of the semantic unity of content-regulated speech, represented in English and limited by the social functions and powers of the participants of the situation within the scientific style; six thematic groups of terms denoting academic integrity in the English scientific discourse are identified. They are "principles of learning", "observance of academic integrity when working with sources", "manifestations of academic dishonesty", "violators of academic integrity", "scientists and representatives of educational centres", "educational space". The article analyses the peculiarities of word formation and identifies the semantic characteristics of the terminology of academic integrity in the English scientific discourse on the basis of English manuals, reference books, scientific articles on academic integrity. The word-formation analysis has revealed that the construction of terms denoting academic integrity in the English scientific discourse is provided by morphological and syntactic methods. The following kinds of morphological word formation were found out to be typical of this terminology: prefixes, suffixes, conversion and compounds. The most productive way of word formation of the academic integrity terminology in the English scientific discourse is the suffixal one which is presented within the following thematic groups "principles of education", "observance of academic integrity when working with sources", "manifestations of academic dishonesty", "violators of academic integrity", "scientists and representatives of educational centers". In the terminology of academic integrity in the English scientific discourse, lexical and semantic processes of polysemy, synonymy, homonymy, antonymy and paronymy have been identified and analysed. Synonymy has been identified as the most common lexical and semantic process implemented in the terminology of academic integrity.

Key words: academic integrity, English scientific discourse, terminology, thematic group, lexical and semantic features, ways of word formation.

Вступ. Сучасний освітньо-науковий простір знаходиться у постійному розвитку і зазнає стрімких і глибоких змін. Створюються універсальні принципи та правила регулювання відносин у науковій

спільноті. Пріоритетом стає моральний вимір науки, усвідомлення особистої відповідальності дослідника, сумлінність та чесність при здійсненні дослідницької діяльності та оприлюдненні її результатів. Академічна

добросесність як етичний принцип, норма поведінки в суспільстві, світоглядна цінність, що є складовою академічної культури, є темою різноманітних дискусійних платформ, наукових конференцій, колективних монографій [1; 2]. Особливого значення дотримання академічної добросесності набуває в умовах активізації публікаційної активності всіх суб'єктів наукової діяльності. У межах домінуючої антропоцентричної парадигми активно розробляються проблеми етикетизації наукового дискурсу [3], досліджуються його лексичні особливості [4], встановлюються комунікативні та прагматичні характеристики [5; 6]. Незважаючи на збільшений інтерес до наукового дискурсу, питання англосовної термінології, що репрезентує поняття академічної добросесності в англосовному науковому дискурсі, залишається поза увагою сучасних дискурсивних студій, що і зумовлює актуальність нашого дослідження. Назрілим є комплексне вивчення лексико-семантичних характеристик термінології на позначення академічної добросесності в англосовному науковому дискурсі. Питанням функціонування англосовного наукового дискурсу присвячено роботи сучасних дослідників. Так, К. Флоттум стверджує, що науковий дискурс є ключовим дискурсом сучасності, і його вивчення може призвести до розуміння актуального інтелектуального середовища та розширення можливостей тих, хто прагне в нього увійти [7, с. 2]. В. Рос вважає, що поняття «науковий дискурс» використовується для позначення спеціальної мови, якою послуговуються вчені в своїх лабораторіях або, можливо, точніше, у своїх офіційних публікаціях [5, с. 54]. Поміж тим в деяких лінгвістичних працях науковим дискурсом називають семантично цільну спеціалізовану мову, що включає аргументацію, яка пропонує раціональні пояснення емпіричних даних [8; 4]. Важливим при визначенні наукового дискурсу є його регламентованість, що виявляється у домінуванні пасивних конструкцій, розгалуженому термінологічному та номенклатурному апараті та стандартизованій, загальнонауковій метамові [9, с. 5]. Отже, англосовний науковий дискурс постає вираженням змістовної єдності регламентованого за змістом мовлення, репрезентованого англійською мовою, та обмеженої соціальними функціями та повноваженнями учасників ситуації в межах наукового стилю. Характерною рисою англосовного наукового дискурсу є наявність термінів, що представлені різними морфологічними шарами, будь то окремі лексичні одиниці або термінологічні сполучення, які використовують на позначення понять та явищ певної дисципліни, або галузі науки; фахова лексика окремої мови; спеціалізована технічна лексика. Термін як спеціалізована мовна одиниця, на протипагу загальноживаним словам, характеризується однозначним зв'язком із поняттям, яке він позначає, а також стабільністю співвідношення між формою та змістом у текстах, що стосуються цього поняття [9, с. 102]. Тобто при визначенні терміна враховувалась його здатність позначати точно й змістовно, обмежувати значення поняття, чітко окреслювати сферу його використання. Вживання такої

термінологічної лексики забезпечує нормативність наукового дискурсу і сприяє функціонуванню точних, змістовних дефініцій понять в академічному середовищі.

Матеріали та методи. Матеріалом дослідження слугували 96 термінів на позначення академічної добросесності, що обрано методом суцільної вибірки з англосовних лексикографічних джерел, періодичне видання *ELT Journal*, англосовних сайтів ЗВО та міжнародних організацій, що опікуються питаннями імплементації принципів академічної добросесності в освітнє середовище. Методи дослідження включають метод дискурс-аналізу, що застосовувався для виявлення характерних особливостей англосовного наукового дискурсу; контекстуально-інтерпретаційний аналіз, що послуговував для інтерпретації мовних одиниць на позначення академічної добросесності; метод словникових дефініцій для визначення змісту понять, які характеризують академічну добросесність; компонентний аналіз, що дозволив виділити їх тематичні групи; метод словотвірного аналізу, що дозволив з'ясувати способи словотворення термінів на позначення академічної добросесності в англосовному науковому дискурсі; метод лексико-семантичного аналізу, що забезпечив виявлення лексико-семантичних особливостей цих термінів; також застосовувались Також застосовувались дослідницькі прийоми класифікації та систематизації даних, кількісні підрахунки.

Результати дослідження. Система термінів будь-якої науки виявляється у множинності взаємопов'язаних елементів, які є стійкою цілісністю та єдністю, що наділена певними закономірностями та властивостями. Відбиваючи певні явища дійсності, одиниці кожної терміносистеми пов'язані між собою як взаємозалежні та відображувані ними явища самої дійсності. Ці терміни можуть бути поєднані в тематичні групи, як набір лексичних одиниць, що характеризуються єдністю теми, сферою вживання та базуються на класифікації певних явищ чи предметів. Термін «академічна добросесність (англ. *academic integrity*)» вперше було введено та популяризовано Д. Маккейбом та визначено як явище, яке підтримує втілення освітніх цінностей за допомогою такої поведінки, як уникнення шахрайства, плагіату та обману, а також дотримання академічних стандартів; чесність і суворість у дослідницькій та академічній діяльності [10, с. 5]. Аналіз матеріалу дослідження показав, що поняття академічної добросесності в англосовному науковому дискурсі репрезентовано через характеристики та опис системи його порушень. Перелік таких порушень представлений академічним плагіатом, самоплагіатом, фабрикацією, фальсифікацією, списуванням, хабарництвом, необ'єктивним оцінюванням та обманом. Академічна добросесність реалізується в англосовному науковому дискурсі як етична норма, яка постає основою взаємовідносин науковців. Внутрішні інституційні політики академічної добросесності ЗВО США та Великобританії викладено в рекомендаціях, довідниках, збірниках, бюлетенях та інших інформаційно-регуляторних виданнях.

На матеріалі **посібників** з академічної добросесності: *Academic Integrity: Policy of Academic*

Integrity (1), Academic Integrity at the Massachusetts Institute of Technology: A Handbook for Students (2), The fundamental values of academic integrity (5), The social and political structuring of faculty ethicality in education (12), **статей** Preventing Plagiarism and Fostering Academic Integrity: A Practical Approach (3), Making The Case For The Creation Of An Academic Honesty And Integrity Culture In Higher Education: Reflections And Suggestions For Reducing The Rise In Student Cheating (4), **словників** Glossary for Academic Integrity (9), Longman Dictionary of Contemporary English (23), Cambridge Dictionary (19) та Oxford Learner's Dictionaries (24) та інших публікацій було відібрано 96 термінів на позначення академічної доброчесності в англomовному науковому дискурсі, з них 94 однокомпонентні та 2 двокомпонентні. Послугуючись методом компонентного аналізу, виділено шість тематичних груп термінології академічної доброчесності: «принципи навчання», «дотримання академічної доброчесності при роботі з джерелами», «прояви академічної недоброчесності», «порушники академічної доброчесності», «науковці та представники освітніх осередків», «освітній простір» (рис. 1).

Рис. 1. Тематичні групи термінології академічної доброчесності

Тематична група № 1 «**принципи навчання**» налічує 20 термінів (20,8% від загальної кількості) на позначення базових якостей, які повинні мати, розвивати та демонструвати всі учасники освітнього процесу: *trust/to trust, honesty, fairness, integrity, responsibility, loyalty, courage, respect/to respect, reliance, trustworthiness, ethics*. До цієї групи входять також поняття, які характеризують навчання здобувачів освіти з дотриманням академічної доброчесності: *predictability, ethicality, accuracy, accountability, confidentiality, transparency, objectivity, originality, compliance*.

Поміж тим існує чимало термінів, які віддзеркалюють аспект інформаційного забезпечення наукового дослідження і вказують на дотримання академічної доброчесності. Тематична група № 2 «**дотримання академічної доброчесності при роботі з джерелами**» представлена 14 термінами (14,6% від загальної кількості), які окреслюють процеси та зобов'язання, що забезпечують дотримання академічної доброчесності у науковому просторі: *citation, authorship attribution, bibliography, copyright, contributorship, paraphrasing,*

proofreading, quotation, reference/to reference, check/to check, compilation, to assess, assessment.

Розуміння сутності поняття академічної доброчесності стає можливим завдяки опозиції дотримання – порушення академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності. З огляду на це виокремлюємо тематичну групу № 3 «**прояви академічної недоброчесності**». Ця група налічує 27 термінів (28,13% від загальної кількості), що позначають різноманітні академічні порушення: *replication, plagiarism, copy/to copy, cheating, fabrication, falsification, forgery, dishonesty, deception, misconduct, malpractice, misrepresentation, facilitation, counterfeit/to counterfeit, injustice, cribbing, duplicate/to duplicate, duplication, ghostwriting, patchwriting, whistleblowing, mobbing, negligence, piracy, self-plagiarism, slicing, suppression (of data)*.

З огляду на різноманітність порушень академічної доброчесності з'являється необхідність у виокремленні групи № 4 «**порушники академічної доброчесності**», яка налічує 12 термінів (12,5% від загальної кількості): *aggregator, patch-writer, ghostwriter, facilitator, forger, counterfeiter, abettor, self-stealer, plagiarist, cheater, fabricator, whistle-blower*.

Академічна доброчесність є нормою професійної поведінки в освітньому та науковому середовищі, якої повинні дотримуватися всі учасники освітньо-наукової діяльності, саме тому диференціюємо тематичну групу № 5 «**науковці та представники освітніх осередків**», що налічує 13 термінів (13,5% від загальної кількості). До цієї групи входять іменники на позначення суб'єктів: *academic, anti-whistleblower, author, creator, contributor, committee, guarantor, principal investigator, corresponding author, researcher, scholar, scientist*.

До останньої групи № 6 «**освітній простір**» було відібрано 10 термінів (10,4% від загальної кількості): *audit/to audit, access/to access, crib-note, work/to, work, publication, source, study/to study, article, data, freeware*.

Аналіз мовного матеріалу свідчить про використання морфологічного та синтаксичного способів творення термінологічної лексики на позначення академічної доброчесності в сучасному англomовному науковому дискурсі. Так було виділено 2 терміни (*principal investigator, corresponding author*), утворені синтаксичним способом, та 94 терміни, утворені морфологічним способом. Морфологічний спосіб представлено такими типами словотворення, як: префіксальний, суфіксальний, змішаний, конверсія, компаундування.

У межах морфологічного способу виділено 52 терміни, що утворені шляхом додавання суфіксу до основи слова за схемою: STEM + SUFFIX (*plagiarism = stem (plagiar) + suffix (ism)*). Ці терміни було створено за допомогою таких суфіксів, як: *-acy (accuracy), -age (courage), -ance (reliance), -ence (negligence), -ee (committee), -ency (transparency), -er (cheater), -or (author), -ing (cheating), -ism (plagiarism), -ist (scientist), -ity (integrity), -ty (honesty), -ment (assessment), -ness (fairness), -ship (authorship), -sion (suppression), -tion (publication), -ware (freeware), -y (forgery)*.

За рахунок додавання префіксів *in-, mal-, mis-* до основи слова за схемою: PREFIX + STEM (*malpract*

ice = prefix (mal) + stem (practice)) було продуковано 3 терміни. Окрім того, в обраній термінології налічується 17 термінів, що поєднують декілька типів словотвору. Шляхом додавання до основи префікса та суфікса за схемою: PREFIX + STEM + SUFFIX (*re publication = prefix (re) + stem (publica) + suffix (tion)*) з них створено 7 термінів. Поєднання компаундування та суфіксу за схемою: STEM + STEM + SUFFIX (*ghostwriter = stem (ghost) + stem (writ) + suffix (er)*) простежується у 9 термінах. Окрім того, виявлено 1 термінологічну одиницю утворену шляхом поєднання префіксу, компаундування та суфіксу за схемою: PREFIX + STEM + STEM + SUFFIX (*anti-whistleblower = prefix (anti) + stem (whistle) + stem (blow) + suffix (er)*).

Обрана термінологія також налічує 11 термінів, утворених шляхом конверсії за схемою: NOUN ↔ VERB (*trust (noun) – to trust (verb)*) та 3 терміни, утворені шляхом компаундування за схемою: WORD + WORD (*copyright = copy+right*).

Таким чином, у тематичній групі № 1 «**принципи навчання**» шляхом додавання суфіксу утворено 16 термінів (80%): *honesty, ethicality, accountability*. За допомогою конверсії утворено 2 терміни (10%): *respect (noun) – to respect (verb), trust (noun) – to trust (verb)*. До змішаного типу належить 1 термін (5%): *trustworthiness (compounding – trust + worth, suffix – iness)* та 1 термін (5%), представлений простим іменником – *ethics*. Група № 2 «**дотримання академічної доброчесності при роботі з джерелами**» представлена 7 термінами (50%), які утворені за допомогою суфіксів: *citation, quotation*; 3 терміни цієї групи (21,4%) утворено конверсійним шляхом: *check (noun) – to check (verb), reference (noun) – to reference (verb)*; 2 терміни (14,3%) представляють змішаний словотвір: *paraphrasing (prefix – para, suffix – ing)* та 1 термін (7,1%) – компаундування: *copy + right = copyright*. У групі № 3 «**прояви академічної недоброчесності**» шляхом додавання суфіксу створено 14 термінів (51,9%): *cheating, deception, forgery*, а представленням префіксу – 3 (11,1%): *injustice, malpractice, misconduct*. Поміж тим, 3 терміни (11,1%) належать до конверсії: *copy (noun) – to copy (verb), counterfeit (noun) – to counterfeit (verb)*; та 7 (25,9%) – до змішаного типу словотвору: *dishonesty (prefix – dis, suffix – y), whistleblowing (compounding – whistle + blow, suffix – ing)*.

У групі № 4 «**порушники академічної доброчесності**» 8 термінів (67%) сформовано за допомогою суфіксів: *aggregator, plagiarist, facilitator* та 4 терміни (33%) належать до змішаного типу: *patchwriter (compounding – patch + write, suffix – er), ghostwriter (compounding – ghost + write, suffix – er)*. Для групи № 5 «**науковці та представники освітніх осередків**» характерна наявність 6 термінів (46%), що мають у своєму складі суфікси: *author, creator, scientist*, 3 термінів (23%), що входять до змішаного словотвору: *anti-whistleblower (prefix – anti, compounding – whistle + blow, suffix – er)* та 2 терміни (31%) представлені простими іменниками: *academic, scholar*.

Остання група № 6 «**освітній простір**» налічує 2 терміни (20%), створені додаванням суфіксів:

publication, freeware; 4 терміни (40%), що утворені за допомогою конверсії: *access (noun) – to access (verb), audit (noun) – to audit (verb)*; 1 термін (10%) – шляхом компаундування: *crib + note = crib-note* та 3 терміни (30%), виражені простими іменниками: *source, article, data*.

Термінологія академічної доброчесності в сучасному англomовному науковому дискурсі – це лексико-семантична система, що знаходиться у стані постійного руху і детального вдосконалення. Розвиток визначеної термінології обумовлений розширенням поняття академічної доброчесності та зростаючою увагою науковців до цього явища. Зважаючи на той факт, що будь-яка терміносистема входить до складу літературної мови і є підсистемою її лексичної системи, можна стверджувати, що вона керована тими самими закономірностями і має схожі специфічні риси. У термінології академічної доброчесності в англomовному науковому дискурсі наявні характерні для лексики загалом лексико-семантичні процеси, такі як: полісемія, синонімія, омонімія, антонімія та паронімія.

Полісемія в термінології виявляється в багатозначності лексичної одиниці. Полісемія – це феномен, за якого слово має кілька дуже тісно пов'язаних значень [11, с. 405]. Аналіз мовного матеріалу дозволив виділити випадки полісемії в термінології академічної доброчесності. Так, термін *republication* вживається як для позначення нового видання вже існуючої роботи: «*This is a republication of work in which a lot of improvements were made*» (8), так і для позначення непідтвердженої повторної публікація в іншому журналі чи джерелі і набуває негативно-оціночного значення: «*This article should be checked. It can be republication as there was an article with the same title in another journal*» (7).

Термінологічна лексема *ethics* має позитивно-оціночну конотацію в контексті вибору орієнтирів доброчесної поведінки в навчальному закладі: «*A school must create a culture or climate that promotes the values of ethics, integrity, and academic honesty, as well as one that discourages academic dishonesty and misconduct*» (1). А у значенні назви навчальної дисципліни цей термін залишається оцінно-нейтральним: «*The business school was one of the first in the country, some 20 years ago, to introduce ethics as a discrete subject matter into the business student's education*» (1).

Термін *Crib-notes* трактується як спосіб, який використовується для запам'ятовування інформації (занотування інформації на невеликих листах паперу): «*In the lecture students were given tips for preparing for exams. Lecturer offered to make crib-notes with new words and put them near the worktop, in order to repeat them from time to time*» (2). А також вживається у значенні записів, що несанкціоновано використовуються здобувачами під час контрольних заходів: «*Students who were caught on using crib-notes will have their points cancelled*» (4).

Синонімія є також поширеним явищем у термінології, з огляду на її постійний розвиток та зміни. Це явище функціонування кількох лексичних одиниць на позначення схожого за значенням предмета чи фено-

мена. У термінології синонімія набуває особливих характеристик, адже терміни-синоніми належать до одного і того самого поняття і є позбавленими будь-яких стилістичних відтінків [12, с. 312].

Прикладом синонімії є словосполучення *academic honesty* та *academic integrity*. Перший та другий термін характеризуються семантичною спільністю і вживаються для позначення поняття академічної доброчесності та розглядаються як взаємозамінні: «*The academic honesty system is an academic process founded on educational opportunities, not a judicial process focused on adjudications*» (6). «*Procedures are in place in our schools and colleges to monitor student activities, including honour codes and ethics or academic integrity committees to enforce them, and use of examination proctors and anti-plagiarism software*» (5).

Терміни *citation* та *attribution* подібні за значенням і використовуються для найменування цитування з дотриманням посилання на першоджерело. Тим не менш, ці терміни не є повністю взаємозамінюваними, оскільки саме ситуативний контекст визначає вибір варіанту (*citation* – академічні та юридичні цілі; *attribution* – в більшості випадків правові чи юридичні цілі): «*Generally speaking, you should credit all sources in your research, using the citation style appropriate to your field whether you quote directly, paraphrase, or summarize what you have read*» (10). «*Attribution, fundamentally, is about giving credit where credit is due*» (11).

Терміни *academic misconduct* та *academic malpractice* передають значення недотримання та порушення академічної доброчесності. Вони є схожими за значенням, але різняться відтінком відповідальності: *academic misconduct* – академічно неправомірна поведінка, в той час як *academic malpractice* – академічна халатність. Незважаючи на таку відмінність у значенні, в англomовному науковому дискурсі вживаються вони як взаємозамінні: «*Plagiarism, both intentional and unintentional, is considered to be academic misconduct and should be treated seriously*» (2). «*We define academic malpractice as 'an attempt to gain an advantage over other students by the use of unfair and/or unacceptable methods'*» (17).

Різниця між термінами *creator* і *author* полягає в тому, що в значенні слова *creator* – домінує ідея створення та творчого підходу, а терміном *author* називають того, хто щось створює і вживається він для позначення авторства у сфері мистецтва, науки, техніки тощо. Але ці терміни є взаємозамінними в контексті англomовного наукового дискурсу: «*Explain to students the importance of academic conventions and how the conventions benefit them as members of an academic community, for example, ensuring that the cited author is acknowledged for his or her work*» (2). «*Using proper citation style allows us to give credit to the creators of the material we are using*» (20).

Термін *fabrication* тлумачиться, як вигадкування даних або наведення неперевіраних результатів дослідження. У той час як *falsification* – це маніпулювання дослідницькими матеріалами, обладнанням чи процесами, зміна чи пропуск даних, результатів таким чином, що дослідження не точно представлено в про-

токолі. Незважаючи на позначення цими термінами різних аспектів явища академічної недоброчесності, *Glossary for Academic Integrity* визначає ці два терміни однаково – «*Types of major misconduct in an education, research or scholarship setting*», що означає види серйозних проступків у навчальній, дослідницькій роботі (9). Подібне трактування зазначених термінів відбувається і в інших виданнях, присвячених академічній доброчесності: «*Fabrication or falsification of data: this is where students submit work containing data measured in the field, in the laboratory or other setting, any part of which is untrue, made up, falsified or fabricated in any way*» (2).

Терміни *proofreading and checking*, що мають значення перевірки, є взаємозамінними. Різниця між ними полягає в тому, що *proofreading* означає ретельну перевірку на наявність помилок у тексті перед його публікацією або поширенням. Це останній етап підготовки роботи, коли виправляються дрібні орфографічні та пунктуаційні помилки, стилістичні огріхи, вирішуються проблеми форматуванням, узгоджуються невідповідності в оформленні публікації. Термін *checking* вживається в ситуації поточного чи підсумкового контролю з метою оцінювання робіт: «*Any failure to adhere to the requirements for proofreading as outlined in the Guidelines on third-party proofreading for undergraduate and postgraduate taught students will be investigated as suspected plagiarism*» (2). «*Checking that assessment criteria explicitly addresses writing and information skills and that it is written clearly is one of our main functions*» (22).

Терміни *work* та *publication* стають синонімами в контексті позначення наукових публікацій. Поміж тим існують і певні розбіжності: *work* – матеріали, які учасник академічного процесу використовує або створює з подальшим поширенням чи використанням, а *publication* – публікація, акт надання інформації людям у друкованому або електронному вигляді: «*Students often cheat because they do not know how to produce work of a high enough standard or are not confident about their ability to pass*» (22). «*They are also responsible for adhering to the rules and regulations outlined in the above publications, ensuring that examinations and assessments are conducted according to the expected guidelines*» (12).

Наступним загальноживаним явищем в термінології є **омонімія**. Вона обумовлена тим, що дефініції багатозначного слова настільки різняться за значенням, що знаходять відображення в абсолютно різних та не пов'язаних одна з одною сферах [12, с. 306].

У природознавчих науках термін *transparency* означає прозорість і відображає властивість легкого проглядання, фізичну прозорість: «*The transparency in our research was considered to be an elimination of optical loss*» (13). В англomовному науковому дискурсі цей термін має значення відкритості, доступності інформації, передбачуваності навчального процесу: «*Transparency in education provides predictability, because educators are aware of the assessment and level of their knowledge*» (2).

Термін *audit* (як процес перевірки, підрахунку) в економічних науках означає офіційну перевірку рахунків

або фінансового стану організації чи особи: «*The audit showed that the new publishers' company lacks many to pay the writers bills*» (18). А в контексті академічної доброчесності *audit* позначає цілеспрямований офіційний процес перевірки наукової роботи: «*A publication's audit is carried out for free during one day, after that a scientist is sent a report and recommendations about edits and revision, if any*» (9).

Явище **антонімії** займає вагомe місце при характеристиці лексико-семантичних особливостей термінології, адже саме через протиставлення етичних принципів, правил та правопорушень розкривається саме явище академічної доброчесності. Антоніми – це такі одиниці, що протиставляють співвідносні, протилежні явища, що входять до ряду однієї і тієї самої об'єктивної дійсності [11, с. 247].

Прикладом антонімії є такі терміни, як *honesty* та *dishonesty*, що номінують протилежні й несумісні поняття: чесність і нечесність: «*Honesty forms the indispensable foundation of integrity and is a prerequisite for full realization of trust, fairness, respect, and responsibility*» (4). «*Impartial, consistent, and just responses to dishonesty and integrity breaches are fundamental to educational fairness*» (4).

Такі терміни, як *plagiarism* та *originality*, також вживаються для позначення протилежних понять. *Plagiarism* означає копіювання, видання чийось знань та робіт за свої. *Originality*, на протигагу є характеристикою самостійного виконання роботи, яка є оригінальною: «*Plagiarism can also include copying another student's work without their knowledge, or submitting work as their own which has already been published in another language*» (25). In disciplines like education and psychology, academic integrity is measured by *originality* of method, where learners rely on – and sometimes duplicate – previous inquiries» (15).

Fairness, що означає справедливість, та протилежний за значенням термін *injustice* також утворюють антонімічну пару: «*Important components of fairness include predictability, transparency, and clear, reasonable expectations*» (4). «*For a brief moment, they experienced the injustice of someone else taking credit for their work, which made them more susceptible to the appeal of academic integrity*» (14).

Термінологія академічної доброчесності об'єднала близькі за звуковим складом терміни, що використовуються для позначення різних понять. Цей феномен окреслює **паронімія**, як зв'язок між словами з спорідненими похідними, але різним синтаксичним використанням [11, с. 218].

Прикладами паронімії є терміни *compilation* /ˌkɒmpəˈleɪʃən/ – збирання, компіляція (13) та *compliance* /kəmˈplaɪəns/ – відповідність, догідливість.

«*A group of seven can be involved in the compilation of this book*» (8). «*The rule compliance approach tells students what they can't do, while the integrity approach offers guidelines for students on what they should do*» (8).

Паронімічними також є поняття *Ethicality* and *Ethics*. Так *Ethicality* /'eθɪkæləti/ означає етичність (13). «*Findings describe the experiential dimensions of faculty ethicality and the influence of a higher education ethos on professional reasoning and decision making*» (3). А *Ethics* /'eθɪks/ – етика (13). «*A school must create a culture or climate that promotes the values of ethics, integrity, and academic honesty, as well as one that discourages academic dishonesty and misconduct*» (16).

Висновки. Функціонування термінології академічної доброчесності в англomовному науковому дискурсі представлено такими тематичними групами: «принципи навчання», «дотримання академічної доброчесності при роботі з джерелами», «прояви академічної недоброчесності», «порушники академічної доброчесності», «науковці та представники освітніх осередків» та «освітній простір». Словотворення термінів на позначення академічної доброчесності в англomовному науковому дискурсі забезпечується морфологічним та синтаксичним способами. Для зазначеної термінології характерними виявилися такі типи морфологічного словотвору: префіксальний, суфіксальний, змішаний, конверсія та компаундування. Найпродуктивнішим способом виявився суфіксальний. Було також встановлено найпродуктивніші способи словотворення термінології в межах тематичних груп. Так, для тематичних груп «принципи навчання», «дотримання академічної доброчесності при роботі з джерелами», «прояви академічної недоброчесності», «порушники академічної доброчесності», «науковці та представники освітніх осередків» найпродуктивнішим став суфіксальний, а у тематичній групі «освітній простір» – конверсія. У межах проведеного дослідження було виявлено та охарактеризовано такі лексико-семантичні аспекти термінології академічної доброчесності, як полісемія, синонімія, омонімія, антонімія та паронімія. Найпоширенішим лексико-семантичним процесом в термінології академічної доброчесності було визначено синонімію. Запропонований спосіб словотвірного та лексико-семантичного аналізу термінології може бути застосований при дослідженні терміносистем різних типів інституційних дискурсів з метою виявлення закономірностей і специфіки словотвору окремих термінів.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у вивченні функціональних особливостей термінів на позначення академічної доброчесності в різних жанрах англomовного наукового дискурсу.

Література:

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності. Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян. Варшава, 2018. 162 с.
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. Дніпро, 2017. 169 с.
3. Ільченко О.М. Етикетизація англо-американського наукового дискурсу : автореф. дис... д-ра філол. наук. Київ, 2002. 37 с.

4. Rusko T. Lexical Features of scientific discourse. *Philology, Educology*. 2014. № 22(1). P. 82–88.
5. Roth W. M. Telling in purposeful Activity and the emergence of Scientific Language. Establishing scientific classroom discourse communities: multiple voices of teaching and learning research. New-York, 2005. P. 45–71.
6. Гніздечко О.М. Авторизація наукового дискурсу: комунікативно прагматичний аспект (на матеріалі англійських статей сучасних європейських та американських лінгвістів) : дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2005. 20 с.
7. Flottum K. Language and Discipline Perspectives on Academic Discourse. Newcastle, 2007. 279 p.
8. Chafe W. Discourse, consciousness, and time. The flow and displacement of conscious experience in speaking and writing. Chicago, 1994. 317 p.
9. Pavel S., Nolet D. Handbook of terminology. Quebec, 2001. 172 p.
10. McCabe D. L. Cheating among College and University Students: A North American Perspective. *International Journal for Educational Integrity*. 2005. 11 p.
11. Riemer N. Cognitive Linguistics Research. The Semantics of Polysemy: Reading Meaning in English and Warlpiri. Berlin, 2005. 487 p.
12. Richards J. C., Schmidt R. Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics. Essex, 2002. 654 p.

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. Academic Integrity: Policy of Academic Integrity. International Baccalaureate Organization. Cardiff, 2019. 54 p.
2. Academic Integrity at the Massachusetts Institute of Technology: A Handbook for Students. Massachusetts, 2015. 40 p.
3. Brown N., Janssen R. Preventing Plagiarism and Fostering Academic Integrity: A Practical Approach. *Perspectives in Applied Academic Practice*. 2017. № 5. P. 102–109.
4. Cavico F. J., Bahauddin G. M. Making The Case For The Creation Of An Academic Honesty And Integrity Culture In Higher Education: Reflections And Suggestions For Reducing The Rise In Student Cheating. *American Journal of Business Education*. 2009. № 5. P. 75–88.
5. Fishman T. The fundamental values of academic integrity. Illinois, 2016. 27 p.
6. Fishman T. The Second Edition of The Fundamental Values is licensed by the International Center for Academic Integrity under Creative Commons. Illinois, 2018. 34 p.
7. Garrett J. Building a Culture of Academic Integrity (based on the Magna online seminar «Helping Students Learn from Ethical Failures» presented by Tricia Bertram Gallant). California, 2016. 44 p.
8. Gillian T., Denise E. Academic Integrity. Sheffield Hallam University, 2017. 7 p.
9. Glossary for Academic Integrity. ENAI Report, 2018. 51 p.
10. Hulbert. A. The Fundamental Values of Academic Integrity. Third Edition ICAI, 2021. 17 p.
11. Piascik P., Brazeau G. Promoting a Culture of Academic Integrity. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 2010. № 74. P. 76–78.
12. Reybold L. E. The social and political structuring of faculty ethicality in education. New York, 2008. 295 p.
13. Tilley, S.A A troubled dance: Doing the work of research ethics review. *Journal of Academic Ethics*, 2008. № 6. P. 91–104.
14. A Lesson in Academic Integrity as Students Feel the Injustice of Plagiarism. Higher Educational Strategies from Magna Publication. URL: <https://www.facultyfocus.com/articles/teaching-and-learning/a-lesson-in-academic-integrity-as-students-feel-the-injustice-of-plagiarism/>.
15. Academic Integrity: Defining Originality across Campus. URL: <https://www.facultyfocus.com/articles/teaching-and-learning/academic-integrity-defining-originality-across-campus/>.
16. Academic Honesty. Students Honor Code, Policy and Procedures. URL: <https://www.westhillcollege.com/lemoore/about/academic-senate/academic-honesty.php>.
17. Academic malpractice – A Guide for Students. URL: <https://www.edgehill.ac.uk/gqasc/student-casework-2/academic-malpractice/>.
18. Audit of scientific research is saving the time of a scientist. URL: <https://ru.publ.science/en/blog/audit-nauchnogo-issledovaniya-ekonomiya-vremeni-uchenogo>.
19. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru/>.
20. Citation Managers and RefWorks. Citations and Academic Integrity URL: <https://library.fiu.edu/citationmanagers/process>.
21. Citing Sources and Academic Integrity. Citing in Academic Work URL: <https://www.xavier.edu/writingcenter/documents/CitingSourcesandAcademicIntegrity.pdf>.
22. Exploring Academic Integrity – A Self-Guided Tutorial. URL: <https://iupui.libguides.com/c.php?g=409600&p=3202202>.
23. Longman Dictionary of Contemporary English. URL: <https://www.ldoceonline.com/dictionary/>.
24. Oxford Learner's Dictionaries. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>.
25. What is academic integrity? Understanding academic integrity. URL: <https://www.teqsa.gov.au/what-academic-integrity>.

References:

1. Akademichna dobrochesnist: vyklyky suchasnosti. Zbirnyk naukovykh ese uchasnykh naukovoho stazhuvannia dlia osvitan. (2018). Varshava. 162 s.
2. Akademichna dobrochesnist: problemy dotrymannia ta priorytety poshyrennia sered molodykh vchenykh: kol. monohr. (2017). Dnipro. 169 s.

3. Ilchenko O. M. (2002). *Etyketyzatsiia anhlo-amerykanskoho naukovooho dyskursu*: avtoref. dys... d-ra filol. nauk. Kyiv. 37 s.
4. Rusko T. (2014). Lexical Features of scientific discourse. *Philology, Educology*. № 22 (1). P. 82–88.
5. Roth W.M. (2005). Telling in purposeful Activity and the emergence of Scientific Language. Establishing scientific classroom discourse communities: multiple voices of teaching and learning research. New-York. P. 45–71.
6. Hnizdechko O. M. (2005). *Avtoryzatsiia naukovooho dyskursu: komunikatyvno prahmatychnyi aspekt (na materialii anhlo-movnykh statei suchasnykh yevropeiskykh ta amerykanskykh linhvistiv)*: dys. ... kand. filol. nauk. Kyiv. 20 s.
7. Flottum K. (2007). Language and Discipline Perspectives on Academic Discourse. Newcastle. 279 p.
8. Chafe W. (1994). Discourse, consciousness, and time. The flow and displacement of conscious experience in speaking and writing. Chicago. 317 p.
9. Pavel S., Nolet D. (2001). Handbook of terminology. Quebec. 172 p.
10. McCabe D. L. (2005). Cheating among College and University Students: A North American Perspective. *International Journal for Educational Integrity*. 11 p.
11. Riemer N. (2005). Cognitive Linguistics Research. The Semantics of Polysemy: Reading Meaning in English and Warlpiri. Berlin. 487 p.
12. Richards J. C., Schmidt R. (2002). Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics. Essex. 654 p.